

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36738
Nom: Religió i Política en el Món Contemporani
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Religió i política en el món contemporani	OPTATIVA

COORDINACIÓ

LANDETE CASAS JOSE

RESUM

Religió i Política al món contemporani ofereix als alumnes el marc per a la comprensió i l'anàlisi de la relació entre la religió i la política en l'actualitat. S'estudien les grans religions contemporànies, les seues vinculacions amb els Estats, la presència de la religió en el pensament polític, així com les relacions entre la religió i la política des de diferents perspectives: històrica i territorial, cultural (valors) i la del comportament i el conflicte polítics. Té com a objectiu facilitar els instruments per comprendre i analitzar la imbricació entre la política i la religió en les societats contemporànies, en les seues diferents facetes i dimensions.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha requisits ni recomanacions prèvies.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Pensament crític.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treball en equip.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Relacions entre política i religió al món

1. El fet religiós i la seua rellevància política
2. Els sistemes polític-religiosos (I): models històrics
 - 2.1. El món antic
 - 2.2. El dualisme cristià
 - 2.3. La Cristiandat medieval: Cesaropapisme i hierocratismes
 - 2.4. La formació de l'Estat modern: territorialisme i regalisme
 - 2.5. L'Estat liberal
 - 2.6. El segle XX: totalitarismes i Estats democràtics
3. Els sistemes polític-religiosos (II): models vigents
 - 3.1. Fonaments actuals de les relacions entre Estat i Confessions
 - 3.2. L'Estat confessional: concepte i classes
 - 3.3. L'Estat laic: concepte i classes

2. Les religions contemporànies

1. El Judaisme
 - 1.1. Antecedents històrics remots: la Terra Promesa
 - 1.2. Antecedents històrics immediats
 - 1.3. L'Estat d'Israel
2. El Cristianisme
 - 2.1. L'Església catòlica: origen, expansió i organització
 - 2.2. Esglésies separades: Nestorians i Monofisites
 - 2.3. El cristianisme ortodox
 - 2.4. El cristianisme protestant
3. L'Islam
 - 3.1. Origen i expansió territorial de l'Islam
 - 3.2. El monisme islàmic: la unió de la religió i la política a l'Islam
 - 3.3. Les branques de l'Islam
 - 3.4. El gihadisme
4. Altres grans religions
 - 4.1. El budisme
 - 4.2. L'hinduisme
 - 4.3. Nous moviments religiosos
5. Les sectes pseudoreligioses

3. Gestió pública del factor religiós

1. La gestió pública del factor religiós a l'Administració espanyola
 - 1.1. El model constitucional espanyol
 - 1.2. El dret fonamental de llibertat religiosa
 - 1.3. Les entitats religioses: tipologia i estatut jurídic
 - 1.4. Repercussions jurídiques del pluralisme religiós: assistència religiosa, ensenyament, matrimoni, objecció de consciència
2. La gestió internacional i intergovernamental
 - 2.1. L'actuació de les organitzacions internacionals
 - 2.2. Santa Seu i Estat de la Ciutat del Vaticà. L'activitat diplomàtica de la Santa Seu
 - 2.3. La Conferència Islàmica
 - 2.4. La rellevància internacional d'altres confessions religioses

4. Religió i pensament polític

1. La religió en el pensament polític clàssic
2. El factor religiós a la política contemporània
3. La religió en els valors ciutadans a Espanya i perspectiva comparada
4. La influència dels grups religiosos en el disseny de polítiques públiques

1. La religió com a factor de conflicte

5. La religió com a factor de conflicte, violència i pau

1. La religió com a factor de conflicte
2. Els extremismes religiosos
3. La dona en el comportament religiós
4. L'actuació dels dirigents religiosos en la resolució de conflictes i en la consecució de la pau
5. La mediació de la Santa Seu en els conflictes internacionals

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	37,00
Preparació d'activitats d'avaluació	30,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Les sessions teòriques consistiran en l'exposició oral dels continguts del programa per part del professor o dels alumnes designats. Les sessions pràctiques es basaran en la resolució de supòsits reals o de fet proposats pel professor, comentaris de textos, lectura de llibres, anàlisi de dades i debat dels continguts teòrics.

rave;rics.

AVALUACIÓ

L'examen final suposarà un 70 % de la nota total. El restant 30 % s'afegirà a la qualificació obtinguda en l'examen si aquest és aprovat, i serà conseqüència de la realització d'activitats complementàries i treballs.

Independentment del sistema d'avaluació general que s'establisca per a tot l'alumnat (examen escrit o oral), el professorat responsable de l'assignatura podrà determinar en l'annex a la guia docent la possibilitat de canviar, motivadament, la modalitat d'examen final quan es veja obligat a realitzar la prova en una data diferent de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València,

o qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. supòsits de força major justificada). En aquests supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general a la resta de grup.

L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'aquesta, en el supòsit de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2a convocatòria), obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

BIBLIOGRAFIA

MANUAL:

- Jaime Bonet Navarro, *La religión y el Mundo*, Reproexpress, Valencia 2011.

COMPLEMENTÀRIA:

- AAVV., *Religión, Política y Derecho (Práctica Jurídica)*, Ed. Edicep, Valencia 2007.
- J. Touchard, *Historia de las ideas políticas*, Tecnos, Madrid 2008.
- S. Bruce, *Politics and religion*, Polity Press, Cambridge 2003.
- J. Bauer, *Politique et religion*, Presses Universitaires de France, Paris 1999.
- R. Figuiet (dir.), *Dieux en sociétés : le religieux et le politique*, Autrement, Paris 1992.
- P. Norris, *Sacred and secular : religion and politics worldwide*, Cambridge University Press, Cambridge 2005.
- E. O. Hanson, *Religion and politics in the international system today*, Cambridge University Press, Cambridge 2006.
- T. G. Jelen y C. Wilcox (eds.), *Religión y política : una perspectiva comparada*, Akal, D.L., Madrid 2006.
- G. Corm, *La cuestión religiosa en el siglo XXI : geopolítica y crisis de la posmodernidad*, Taurus, Madrid 2007.
- L. Duch, *Religión y política*, Fragmenta, Barcelona 2014.
- R. Navarro Valls y R. Palomino, *Estado y Religión (Textos para una reflexión crítica)*, Ariel Derecho, 2ª ed., Barcelona 2003.
- A. Pérez-Agote, *Cambio religioso en España: los avatares de la secularización*, Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid 2012.
- J. Haidt., *La mente de los justos. Por qué la política y la religión dividen a la gente sensata*, Ediciones Planeta, Barcelona 2019.
- M. Eliade, *Historia de las creencias y las ideas religiosas* (4 vols.), Paidós (Ediciones Planeta), 4ª ed., Barcelona 2022.
- R. Laurence Moore, *Religious Outsiders and the Making of Americans*, Oxford University Press, New York 1986.
- Benedicto XVI, *Razón, islam y cristianismo. Los discursos de Ratisbona y La Sapienza*, Rialp, Madrid 2023.
- M. Eliade, *Lo sagrado y lo profano*, Paidós (Editorial Planeta), 10ª ed., Barcelona 2022.
- M. Burleigh, *Poder Terrenal. Religión y Política en Europa (De la Revolución Francesa a la Primera*

- Guerra Mundial*), Taurus, Madrid 2005.
- C. J. Backenköler Casajús, *La sharía en Occidente. Minorías religiosas y pluralismo jurídico*, ed. Catarata, Madrid 2021.
 - O. G. Chase, *Derecho, cultura y ritual. Sistemas de resolución de controversias en un contexto intercultural*, Marcial Pons, Madrid 2011.
 - J.G. Frazer, *La rama dorada. Magia y religión*, ed. Fondo de Cultura Económica, 6ª reimp., México 1979.
 - AAVV, *¿Atenas y Jerusalén!? Política, filosofía y religión desde 1945*, Tecnos, Madrid 2022.
 - AAVV (ed. M. Fraijo), *Filosofía de la religión. Estudios y textos*, Trotta, 4ª ed., Madrid 2010.
 - X. Zubiri, *El problema filosófico de la historia de las religiones*, Alianza Editorial, 3ª. ed., Madrid 2006.